

CRÒNICA D'UN LLIBRE

No he pogut estar-me de fer una crònica del llibre "CATALUNYA CONTRA NAPOLEÓ" del professor Antoni Moliner Prada, primera edició editada per Pagès Edicions, amb el suport del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, del Departament de Vicepresidència de la Generalitat de Catalunya.

El vaig adquirir, deixant a part el tema que m'ha apassionat, perquè "Té un caràcter de divulgació i està escrit amb el rigor de l'historiador", com diu la seva contraportada, i el seu autor, especialista reconegut a escala internacional sobre la temàtica de la Guerra del Francès....

Sense entrar en la seva interpretació dels fets, que no comparteixo, però tothom té el dret de tenir les seves pròpies percepcions històriques. He comparat les dades que apareixen en el llibre amb les que tinc recopilades, fruit dels meus anys de recerca.

Quan explica la primera acció del Bruc (pag.21-22) diu: *"Aquesta és la imatge tradicional i mítica dels relats que no mencionen la participació en aquesta primera acció del Bruc d'alguns soldats professionals integrats en l'exèrcit reial que s'havien escapat de Barcelona, del regiment d'infanteria Wimpffen, format per soldats valons i suïssos, que sumarien un terç dels dos milers d'efectius que tenia la resistència"*

Segons les meves dades:

- El regiment suís de Wimpffen estava compost de suïssos, i segurament era el destacament permanent d'Igualada (24 homes).
- Els valons "desertaren" de Barcelona i pertanyien al 2n. batalló de "Reales Guardias Valonas".
- Un terç de dos milers d'homes són uns 666, entre els suïssos i els valons no podien superar la cinquantena d'homes, doncs el batalló való el trobem el dia 8 de novembre a Barcelona, quan foren desarmats. I la resta?. Podrien ser del regiment "Extremadura", que desertaren a Tàrraga després d'assassinar als oficials que no volgueren sumar-se a la insurrecció?.

A la pag. 106 quan descriu la insurrecció de la ciutat de Tarragona, diu: *"... a més de mantenir el regiment suís de Wimpffen, que tenia vint-i-dos mil homes."*

- El regiment suís de Wimpffen i segons el reglament de 26 d'agost de 1802, estava compost de dos batallons que sumaven teòricament en conjunt 1.909 homes.
- Vint-i-dos homes supera, amb escreix, el total dels efectius que formaven la guarnició de l'exèrcit reial a Catalunya, a principis de 1808 són estimats en uns 11.400 soldats.

A la pag. 113, en els preparatius de Suchet per iniciar el setge de Tarragona, diu: *“Assegurat el camí des de Lleida, la divisió Habert arriba a Cambrils l’1 de maig [1811], el 2 els francesos ocupen Reus i poc dies després Tarragona.”*

- Qualificar de “pocs dies” un setge que s’inicia a primers de maig i culminà amb la caiguda de la ciutat el 28 de juny, no sembla gaire rigor.

A la pag. 126, diu: *“El gener de 1812 va ser abatuda per l’exèrcit espanyol una divisió francesa procedent de Tortosa.”*

- Deu referir-se al combat de Vila-seca, que descriu Arteché, del 19 de gener en que un batalló francès del 121è. regiment d’infanteria de línia francès (comandant Dubarry), fou destruït per l’atac combinat de les forces de Eroles i Mansó. Confondre un batalló amb una divisió, o desconèix la organització dels exèrcits de l’època, o... Una divisió, generalment, estava dividida en dues brigades, aquestes comptaven amb dos regiments i a la vegada els regiments estaven formats per 2 o 3 batallons.

A la pag. 129, en parlar de l’entrada de Duhesme a la ciutat de Barcelona, diu: *“A Barcelona, on arribaren el dia 13 de febrer, el general Ezpeleta, sense ordres concretes, els va permetre ocupar les casernes...”*

- El capità general de Catalunya Ezpeleta, no va rebre les ordres, perquè va prendre possessió del seu càrrec el dia 15 de febrer. Però si el seu antecessor, el comte de Santa Clara, que rebé les ordres, per carta de 3 de febrer, en nom de Godoy, i li donaven instruccions precises per tal que deixés entrar els francesos a Catalunya, sense que passessin a la resta d’Espanya.

A la mateixa pagina i a continuació, diu: *“Tants homes (5.400) i cavalls (1.800) a la ciutat comtal degueren cridar l’atenció i la curiositat de la gent. El pare Raimon Ferrer, al seu diari Barcelona cautiva, afirma que el trànsit mercantil cessà totalment i que el port estava desert, les fàbriques van deixar de treballar i foren tancades i molta gent es va quedar sense feina.”*

- Més que cridar l’atenció i curiositat, deuriem causar una catàstrofe. Associar l’entrada de Duhesme amb les conseqüències de la derrota naval de Trafalgar, i el bloqueig naval següent, si més no, sembla un intent de capgirar els fets.

I continua més avall: *“Aviat les tropes imperials es van apoderar de les fortaleses de Barcelona mitjançant una estratègia calculada”.*

- Que vol dir “apoderar-se d’una fortalesa”? Jo l’interpreto com una acció de guerra, que comporta l’entrada i el desarmament de la guarnició; però segons les memòries de Antoni Bellsolèi, (Avenç núm. 113, Març 1988), deixà escrit: *“Lo die de Santa Eulària los donaren possessió de la Ciutadella y de Montjuich; luego dominaren la Ciutat, posant centinellas per totes les portas y puestos acostumats, bé que durà un*

quant temps que junt amb ells si posava tropa nostra". Resulta curiós, que després d'una acció de guerra, els dos exèrcits compartissin els servei d'armes, o no?.

A la pag. 134, referint-se al decret de 8 de febrer de 1810, diu: *"...i tenia com a missió actuar amb la idea d'annexar-la a França."*

- Aquí insisteix en el perill que comportaria per Catalunya, l'annexió a l'estat francès. Napoleó escriu referint-se al vincle amb Catalunya com "reunió", que crec que no vol el mateix que "unió". En la pag. 137, rectifica i diu: *"...tal com tenia previst napoleó, que tard o d'hora, volia annexonar Catalunya a l'imperi Francès"*. Encara que no especifica que l'estat francès i l'imperi francès, no tenien la mateixa entitat política.

També hi trobem en la pag. 137: *"Després de la capitulació de València pel general Suchet el gener de 1812, les comarques meridionals de Catalunya es podien afegir al projecte d'annexió que es portà a terme amb els decrets de 26 de gener i del 2 de febrer de 1812."*

- Efectivament València capitulà el dia 9 de gener de 1812, però no he trobat cap relació directa entre aquest fet i els decrets esmentats. Jo creia que Napoleó establi l'administració civil al Principat, degut a que donava per acabada la guerra a Catalunya.
- Quan parla de les comarques meridionals, vol dir la Catalunya aragonesa.

I així continua, amb un "rigor" extrem que resulta "ideal" com a eina divulgadora de la nostra història.

Però resulta francament impresentable, la extensa cronologia que clou el llibre (pag.221 a 235).

Situar l'entrada de Duhesme a Catalunya el 9 de febrer de **1807** i arribar a Barcelona el 13, només tenen un any de diferencia. Fou l'any 1808.

Segons el seu llibre, el combat de Capellades està datat el 20 de febrer de **1807** en lloc del dia 16 de febrer de 1809 (Campanya de Saint-Cyr), només dos anys de diferencia!

I que el dia 28 de febrer de **1807** ocupació de la **Ciudadella de Montjuïc**?

Jo creia que s'instal·laren en la Ciudadella de Barcelona el dia 29 de febrer de 1808 i en el castell de Montjuïc, el dia 20 de març del mateix any.

Els francesos ocuparen el castell de Figueres el **18 de març de 1807?**

Que no fou a principis d'abril de 1808?, quan al pas de la divisió Chabran, hi deixà un batalló.

I de la cronologia dels fets de Baiona?

Diu:

10 d'abril de 1808. *Partida de Ferran VII i de la família reial cap a Baiona.*

La meva queda distribuïda en:

- El dia 10 sortida cap a Baiona de Fernando VII i dels seu seguici.
- Dia 21 sortida cap a Baiona de Carlos IV, la reina i de Godoy.
- Dia 4 de maig, sortida cap a Baiona del últim membre de la família reial, l'Infant Don Antonio.

30 d'abril de 1808. *Carles IV arriba a Baiona. Després de recuperar la corona, la cedeix a Napoleó.*

Jo he recopilat:

- Carlos IV recupera la corona el 4 de maig, i com a rei, el mateix dia nomena com a lloctinent del regne a Murat.
- El dia 6 de maig, Carlos IV, com a Rei, signe la "Real Manifestación", recriminat el fets de Madrid, del 2 de maig
- Dia 8 de maig, Carlos IV comunica al "Consejo de Castilla", la cessió de la corona a Napoleó.

Sembla molt subtil fer coincidir al mateix dia de l'arribada de Carlos IV a Baiona amb la recuperació de la corona i la seva cessió a Napoleó, abans dels fets del 2 de maig de Madrid. Com si els fets de Baiona no desencadenaren la insurrecció i tot el "mèrit" fos pel poble, que d'una manera "espontània" agafes les armes per salvar a la religió, a la pàtria i al rei.

No segueixo, perquè com a mostra la crec suficient.

Volia fer una crònica del llibre, però s'ha transformat amb un petit anàlisi del seu contingut.

Generalment les cròniques de llibres s'acaben fent una recomanació.

Útil, per comprovar que l'any 2007 encara s'escriu l'història de Catalunya, amb la tradició espanyola de fer desaparèixer la nostra memòria històrica.

Última consideració.

CATALUNYA CONTRA NAPOLEÓ?

Arenys de Munt, març de 2008.

Gustau Adzerias i Causi

